

A nevelők köszöntése

Szegedi pedagógusok kitüntetése

Tegnap délelőtt a városi tanács székházában a pedagógusnap alkalmából Papp Gyula, a városi tanács vb elnökhelyettese átadta a művelődésügyi miniszter kitüntetését az idei tanévben legkiemelkedőbb munkát végzett szegedi pedagógusoknak. Az ünnepségen megjelent Sipos Géza, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára, Hofgessang Péter, a Hazafias Népfront városi bizottságának titkára, Ókrós János, a Pedagógusok Szakszervezete Csongrád megyei bizottságának titkára.

Az oktatásügy kiváló dolgozója kitüntetését kapta Borsos László, a Mező Imre általános iskola igazgatója, dr. Berencs Ferencné, a Tömörkény gimnázium tanára, és Szatmári Lajos, a Rózsa Ferenc gimnázium igazgatóhelyettese. Kiváló dolgozó lett öv. Egri Kálmánné, az Odessa körüli óvoda gyermekfelügyelője, Dr. Bánki Horváth Béla szakfelügyelő és Jóó Katalin vezető óvónő miniszteri dícséretben részesült.

Délben a város három kerületében a kerületi tanácsok elnökei köszöntötték a pedagógusokat. Az I. kerületben Mison Gusztáv, a II-ban Laicsán Mihály, a III-ban Vincze Antal mondott ünnepi beszédet, majd a legkiválóbbaknak pénzjutalmat adtak át. A középiskolai tanárokat a Tömörkény gimnázium épületében dr. Csikós Ferenc, a városi tanács vb titkára köszöntötte. Az ünnepségen Kovács József, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője adta át a középiskolai nevelőknek a pénzjutalmakat.

Ünnepség a megyei tanácsházán

A pedagógusnap alkalmából tegnap, szombaton délelőtt ünnepséget rendeztek a Csongrád megyei tanács székházában. Megjelent az ünnepségen Siklós János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, Török László, a Csongrád megyei tanács vb elnöke, Katona Sándor, országgyűlési képviselő, a Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottságának titkára, Akucs László, a Művelődésügyi Minisztérium művelődéspolitikai főosztályának főelőadója.

Az egybegyűlt pedagógusokat Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese köszöntötte, majd Török László átadta a megye legjobb pedagógusai-

nak a művelődésügyi miniszter kitüntetését.

Az Oktatásügy kiváló dolgozója kitüntetését kapta Szegedről és a szegedi járásból Harmath István, a kisteleki feketehalmi általános iskola pedagógusa, Dobay Péterné deszki körzeti óvodai felügyelő, Hegyvári Ferenc, a domaszéki bajai úti általános iskola pedagógusa, Ács Zoltán, a szegedi járási tanács művelődésügyi osztályának vezetője, Vecsernyés János, a megyei tanács művelődésügyi osztályának személyügyi főelőadója.

Kiváló dolgozó kitüntetését kapott Lázár Jenő, a megyei tanács művelődésügyi osztályának főelőadója.

Pályadíjnyertesek

A pedagógusnap alkalmából tegnap délelőtt a városi tanács székházában Antal, a városi tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője átadta a művelődésügyi osztály pedagógiai pályázatára beérkezett pályamunkák nyertesének a jutalmat.

A pályázatokat elbíráló bizottság az I. díjat nem adta ki. II. díjat kapott Révész Béla, a Szegedi Tanárképző főiskola szakvezető tanára, III. díjat nyert Dobcsányi Ferenc, a Szegedi Tanárképző Főiskola szakvezető tanára, Zalavári József, a gedői általános iskola tanára és Tátrai Sándor, az Ifjú Gárda Nevelőotthon tanára. Megosztott III. díjat kapott dr. Suki Béláné, a Mező Imre általános iskola tanára, Fejér Dénes, a Madách utcai általános iskola tanára.

Csizmadia Lajos, a Tanárképző Főiskola szakvezető tanára, dr. Domonkos Mihályné és Török Beláné, a Gera Sándor általános iskola "nevelője", IV. díjat kapott Kovács Lajosné, a Ságvári gyakorló gimnázium tanára. Megosztott IV. díjban részesült Szendrői Vilmos, a Radnóti gimnázium tanára, Kovács Lajos, az Ifjú Gárda Nevelőotthon tanára, dr. Szilágyi Pálné, a Ságvári gimnázium tanára és Udvardi Ferencné, a Ságvári gyakorló általános iskola tanára.

Pénzjutalomban részesült — az ideológiai oktatásban nyújtott kiváló munkájáért — Németh Zoltánné, az építőipari technikum tanára, Rohonyi Éva, a vasútforgalmi technikum tanára és dr. Csapó Gáborné, a Tömörkény gimnázium tanára.

A gyümölcs és zöldség exportja

Az utóbbi években igen sokszor és sok helyen esik szó az exportról. A Központi Bizottság ez irányú határozata erőteljes visszhangra talált mindenütt, ahol exporttal foglalkoznak. Az ország külkereskedelmi egyensúlyának javítására megyénkben is intézkedések történtek. Az export azonban nemcsak gazdasági hasznot, hanem ezen túl gazdasági kultúrtaértékét, azaz rangot is jelent a külföld előtt.

Csongrád megye az ország zöldség, gyümölcs exportjának 8-14 százalékát adja. Egyes cikkeinek részaránya országos exportból ennél jelentősebb — szinte meghatározza az előirányzatok teljesítését. Ilyen a vöröshagyma, fokhagyma, saláta, retek, karalábé, paradicsompaprika és az őszibarack, ahol a részarány 50-70 százalék. A megyének jelentős szerepe van a közvetlen exporton túl az ipar ellátásában is, mert nyersanyagot biztosít számára.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése után erőteljes lendület jellemezte a megye zöldség-, gyümölcstermelését. 1960-ban alig több mint 11 000 holdon folyt szerződéses zöldségtermelés, 1965-ben viszont közel 20 000 holdon.

A területi növekedés mellett lényegesen nőtt a zöldség-, gyümölcsvásárlás is: 1960-ban 7300 vagon, 1965-ben pedig 12 800 vagon volt. Az elmúlt 5 év alatt nemcsak a nagyüzemi kertészeti termelés vált uralkodóvá, hanem a felvásárló kereskedelem technikai színvonala is sokat fejlődött, eszközei gyarapodtak, kulturáltabbá vált. Sokat segített a felvásárlási munkán, hogy Makón, Szentesen, Szegeden és Szatmazon korszerű raktárak, telepek épültek. Egyes helyeken azonban a termelés növekedésétől a felvásárlási létesítmények megvalósulásának üteme elmaradt. Az eddigi beruházások még nem elegendőek a forgalom zökkenőmentes bonyolítására, a felvásárolt áruk minőségének teljes megővására, a tárolásra, mert nincs elegendő hűtőtér és kevés az exportrakodáshoz nélkülözhetetlen jég. Megyei belül csak részben lehet biztosítani a szükséges jeget, így azt nagy távolságról, Budapestről, Békéscsábáról kell szállítani — ami

megnöveli a költségeket és tetemes szállító kapacitást köt le. A III. 5 éves terv során újabb beruházásokkal csökkennek a jelenlegi hiányszorokosok — hűtőtér, raktár és jégüzem épül — mindez további fejlődést, a mostanál kedvezőbb körülményeket teremt.

A megye 1966. évi zöldség-, gyümölcsexport előirányzata 5700 vagon — 262 vagonnal több az előző évinél. A tervezett felvásárlás közel 40 százaléka az exportelőirányzat. Ötéves átlagban az export aránya 32 százalék — az idén az 5 éves átlagnál 8 százalékkal magasabb. A felvásárló kereskedelemnek emiatt két feladatot kell megoldani: a felvásárolt árukból magasabb exporthányadot biztosítani, és a lakosság igényeit is a lehető legjobban kielégíteni. A tervek teljesítése érdekében komoly erőfeszítésre van szükség, mind a termelés, mind pedig a felvásárlás területén. Az eddigi fejlődés mellett is meg kell állapítani, hogy Csongrád megye adottságai jobbak az elért eredményeknél. Számos lehetőséget még nem tudunk kihasználni.

Egyik legnagyobb tartalékunk a növényvédelem. Az időben, és jól elvégzett védekezés emeli a megtermelt áru minőségét. Esetenként a rossz értelmezett takarékoság, egy-egy permetezés „megspórolása” — hátrányos következménnyel jár. A múlt évben az esős időjárás kedvező körülményeket teremtett a peronoszpóra kártételének. Ennek következtében a szőlőtermelés még a felét sem érte el az 1964. évnek. Az almásokban a varasodás okozott súlyos károsodást. Nem fogadható el teljes egészében az olyan érvelés, hogy a károkat nem lehetett lényegesen csökkenteni. Egy példa alapján igazolható ennek az állításnak az ellenkezője: a Derekegyházi Állami Gazdaság szőlő átlagtermése 1965-ben 70 mázsa felett volt holdanként, mert a háromnapos permetezési fordulót betartották, és ugyanebben a gazdaságban a télialma-termésnek több mint 70 százaléka export minőségű volt!

Vagy gondoljunk az utóbbi évek sokat emlegetett rovarkártevőjére, a barackmolyra. Néhány évvel ezelőtt e kártevőnek jelenléte még elhanyagolható volt, de jelenleg a nem kellő védekezés miatt a kajszli- és őszibarack-termésnek 20-30 százalékát teszi exportra alkalmatlanná. Ugyanezt lehet mondani a cseresznye, meggy egyik veszélyes kártevőjéről, a cseresznyelégről is. Ez a kártevő nemcsak az exportot gátolja, hanem a gyümölcsöt konzervipari feldolgozásra is alkalmatlanná teszi. Évek óta ismert ez a probléma, a védekezésnek van kidolgozott menetrendje, rendelkezésre állnak a megfelelő növényvédő szerek, még sincs lényeges előrehaladás.

Meggondolandó, hogy szabad-e, gazdaságos-e figyelmen kívül hagyni ezeket a feltáratlan tartalékokat. A válasz erre egyértelműen az lehet, hogy az exporttervek teljesítése, a minőségi áru-termelés csak a tökéletes növényvédelem elvégzése útján lehetséges. A jó növényvédelem gyümölcsexportunkat megközelítően 20 százalékkal emelhetné.

Komoly tartalék rejlik a zöldségfélék korai előállításában is. Évről évre javul a helyzet ezen a területen is. A fólia alatti retek-, paradicsom-, karalábé-, uborka- és paprikahajtatás erőteljesen terjed. Probléma viszont, hogy nincs elegendő fólia, pedig a termelők részéről nagy az érdeklődés iránta. Ugyancsak szélesedik a felpokkás palántanevelés, ami szintén a koraiságot segíti elő. Ha még jobban és gyorsab-

ban terjednének az új módszerek, tovább emelkedne a primőr zöldségfélék mennyisége, hamarabb megjelenne a külföldi piacokon a Csongrád megyei friss zöldség. A koraiság nemcsak magasabb árat jelent a termelés számára, hanem általa növekszik a termék exportja is.

Nagy tartalék rejlik a megfelelő, jó fajták alkalmazásában is. Különösen előnyös a helyzetünk paradicsompaprikánál, mert megfelelő fajtája áll rendelkezésre. Meg kell azonban azt is mondani, hogy a vetőmag előállítás körül nincs minden rendben. Olykor előfordul, hogy gondatlanságból — és hozzá nem értésből — nem megfelelő minőségű vetőmagot állítunk elő. Feltétlenül szükséges, hogy azok a termelőszövetkezetek, amelyek saját maguk állítják elő a vetőmagot, körültekintően végezzék ezt a munkát, a termelésnél tartásuk be az izolációs távolságot és a növényállományt gondosan szelektálják. Szinte nincs korlátja a paradicsompaprika-hús exportjának, de ennek alapvető feltétele a csipmentesség, az egészséges hús és a jó szín.

Legnagyobb exportcikké meggynek a vöröshagyma, amelynek termelésénél és esős években visszatartható jelenség a peronoszpóra és az egyéb gombabetegségek kártétele. Sajnos a hagyma növényvédelmének területein lényegesen nem tudunk előrelépni. Ez a közeljövő fontos feladata kell, hogy legyen, különben a makói hagyma híre a külföldi piacokon romlik, termelése és exportja bizonytalanra válik, ezáltal az üzemek jövedelme is csökken. Az elmúlt évben 3300 vagon exportra előirányzott vöröshagymából a különböző betegségek miatt mindössze csak 1181 vagon került kiszállításra. A megye zöldség-, gyümölcsexportjának közel 60 százalékát a hagyma képezi, ennélfogva az exporttervek teljesítésében meghatározó szerepe van.

Utoljára, de nem utolsósorban egyre inkább problémát jelent felvásárló kereskedelemnél a munkaerő hiánya. Sok olyan áru kerül felvásárlásra, ami átdolgozás után alkalmas lenne exportra. De egyre kevesebb az időszaki munkát vállalók száma és a felvásárló kereskedelem egyedül nem képes megbirkózni az exportváltogatással, csomagolással és vagonberakással. Ez a körülmény kedvezőtlenül befolyásolja az exportot. A termelőszövetkezetek jelenleg is sok segítséget adnak a felvásárlási szerveknek, ahol munkaerővel bírnak bizonyos anyagi térítés ellenében vállalják az exportáruk kidolgozását, csomagolását, esetenként a vagonberakását is. Ezért egyes erős szövetkezetek egyre többször felvetik, hogy ha ők végzik el a termelés, válogatás, csomagolás, rakodás fázisait, nem volna-e célszerű, ha közvetlen exportkapcsolatuk lenne a külkereskedelmi vállalatokkal. Ez a felvetés feltétlenül indokolt, megvalósulása esetén egyszerűbb lenne az ügymenet és javulna az exportáru minősége, hiszen a tsz anyagilag és erkölcsileg is érdekelve volna ebben. Egyébként az állami gazdaságok exporttevékenységénél ez a gyakorlat már évekkel ezelőtt bevált. Tehát a munkaerővel rendelkező nagy termelőszövetkezetek önálló exporttevékenységét is támogatni kell. Folyó évi fejlődést jelentő Csongrád megye exportjában

BÓDI JÁNOS,
az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának munkatársa

Gyártmányfejlesztés = nyereségnövekedés

Új cikkek a fémfeldolgozóban

A szegedi Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalat tavaly jól dolgozott, közel állt az éltűz cím elnyeréséhez. A szép eredményeket a korszerűsítő és takarékos munkának köszönhetik, ezért ugyanilyen irányban haladnak, törekednek a termelésben most is. A technológia fejlesztése, a munkafolyamatok alapos elemzése, minden lehetőség kihasználása határozta meg a műszaki fejlesztési terveket, és ezek hatása már az első negyedév végére megmutatkozott: a tavalyi 3 helyett 4 százalékkal emelkedett a vállalati nyereség.

Lehet egyszerűbben, jobban!

Igen! — adták meg a választ a vállalat technológusai, és megtervezték az „áramvonalas” sport-preszkó-kávéfőzőt. Az új típus egyszerűbb, a réginél lényegesen könnyebben kezelhető, 5 külön tartozék és egy alumínium záródoboz helyett szellemes megoldással magába foglalja valamennyi szerkezeti elemét. Előállítás mindemellett 25 százalékkal kevesebbe kerül: Az új kávéfőzőt jelenleg a Kereskedelmi Minőség Ellenőrző Intézet vizsgálja, s az eredménytől függően kezdik meg a sorozatgyártást.

A vállalat másik népszerű terméke — a gépkocsi visszapillantó tükör — is az utóbbi hónapokban változott meg. Ugyanúgy és olyan sikerrel, ahogy a kávéfőző: előállítási ára 20 százalékkal csökkent, ráadásul lényegesen modernebb lett.

Autóbusz-alkatrészek és az utánfutó

Kevesen tudják, hogy a vállalat készítményei külföldre és a Budapesti Nemzetközi Vásárra is eljutottak.

Hogyan? Szó szerint — Ikarus autóbuszokon. A budapesti Ikarus-gyár ugyanis állandó megrendelőjük, nem kevesebb, mint 30 féle felszerelést vásárol a szegedi vállalatától. Legutóbb ezen a téren is javult a fémfeldolgozó vállalat munkája: az itt tervezett tetőszellőző berendezés olcsó és jó. Mind célszerűségben, mind esztétikában megelőzték a szegedi tervezők az Ikarus-gyáriakat, így aztán nem csoda, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásáron szerepelt 5 Ikarus autóbuszra a fémfeldolgozónál készült tetőszellőzőket szerelték fel.

A gyártmányfejlesztés másik nagy eredménye: a motorkerékpár utánfutó megtervezése. Ebből a hazai kereskedelemben egyáltalán nem kapható árucikkből azóta egy példányhoz már hozzá is fogtak, s az alváz elkészült. A vállalat vezetői elmondották, hogy a motorkerékpár utánfutót először a szegedi ipari kiállításon mutatják be. Ha itt is sikert ér el, és a minőségi ellenőrzésnél is kiállja a próbát, jövőre megkezdődik a sorozatgyártás.

KGM-elismerés — új szerződés

A Kohó- és Gépipari Minisztérium profilrendezési zsűrije a múlt hónap végén döntött a nyomdaipari berendezések gyártásáról. Megvizsgálták a fémfeldolgozó vállalat által előállított szedőtermi berendezéseket is, amelyeket például a szegedi nyomda rekonstrukciója alkalmával beszereltek. A minőséget és a kivitelt egyaránt igen jónak találták, így a budapesti Fém bútör és Drótszövetgyár mellett a Szegedi Fémfeldolgozó és Finommechanika Vállalatot jelölték ki nyomdaipari berendezések gyártására. Az

eddig ideiglenes engedély alapján előállított úgynevezett regálaszatók és szedéstárolók most már véglegesen itt, Szegeden készülhetnek.

M. I.

(Somogyiné felv.)

Új díszítő üvegcskéje az újszegedi partifüvészek a megalkotója, amelyet a Fűrészek és Hőforrasztó Vállalat épített, saját tervezése alapján. A majolika burkolatú díszítő üvegcskéje Tóth Antal művész alkotása; a tő közepére helyezett, óriási halat ábrázoló bronzszobor.